

Den Haag

Europese openbare aanbesteding Prijsvraag Landmark Hobbemaplein

Nota van inlichtingen

Versie DEF
Datum 7 november 2017
Referentie 170192
Copyright Gemeente Den Haag, Dienst
Stadsbeheer
Afdeling Inkoop
Postbus 12651
2500 DP Den Haag
Tel.nr. 06 13 71 63 54
E-mail:
aanbesteden@denhaag.nl

Inhoudsopgave

Nota van inlichtingen	3
Behandeling vragen en antwoorden.....	4
Planning	12

Nota van inlichtingen

Behorende bij en integraal onderdeel uitmakend van de aanbestedingsstukken van de aanbesteding Prijsvraag Landmark Hobbemaplein ten behoeve van Gemeente Den Haag is deze geanonimiseerde Nota van Inlichtingen opgesteld.

De binnengekomen vragen zijn letterlijk overgenomen.

Op vier vragen is nog aanvullend onderzoek lopend. Wij hopen deze vragen in de loop van deze week te kunnen publiceren. Omdat wij u de overige antwoorden niet wilden onthouden, sturen we bij dezen wel al de antwoorden van de reeds beantwoorde vragen en bijlagen.

Hieronder treft u een overzicht van de gestelde vragen en antwoorden.

Behandeling vragen en antwoorden

Vraagnr.	Vraag	Antwoord
1.	Wat is precies de bedoeling van de kunstwerken die nu al op het Hobbemaplein staan? Blijven die daar staan, of zijn daar andere plannen mee?	<p>Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik u graag naar pagina 5 van de leidraad:</p> <p>Bestaande elementen</p> <p>De aanwezige bomen en twee monumenten op het Hobbemaplein dienen in tact te blijven. Noch de installatie van het landmark, noch het object zelf mogen voor schade aan deze bestaande elementen zorgen. De monumenten mogen, indien t.b.v. het landmark gewenst, wel anders gepositioneerd worden. De daarvoor benodigde kosten dienen in de begroting te worden opgenomen.</p> <p>Aanvullende informatie op deze vraag volgt nog en hopen wij spoedig te publiceren.</p>
2.	Waar ter ere zijn die monumenten van, die daar op dat Hobbemaplein staan?	Aanvullende informatie op deze vraag volgt nog en hopen wij spoedig te publiceren.
3.	Misschien weet die persoon van OCW ook waarom die beelden hier op het Hobbemaplein	Aanvullende informatie op deze vraag volgt nog en hopen wij spoedig te publiceren.

Gemeente Den Haag © 2017

	geplaatst zijn.	
4.	We hebben begrepen dat de grote bomen moeten blijven staan, dat is ook mooi, maar hoe zit dit met het pad dat hierdoor heen loopt? Kun je ook vertellen wat de afmetingen zijn van dat plein/park?	Het pad heeft geen status. Hier hoeft geen rekening mee te worden gehouden. Bijgevoegd is een tekening met afmetingen van het plein.
5.	Aangezien u het aanspreekpunt bent van deze prijsvraag wilde ik u het volgende bij u neerleggen: Ik heb met grote verbazing het tijdspad bekeken dat in de prijsvraag is gesteld om te komen tot een ontwerp met reële kostenraming. Al zou ik morgen een kant en klaar idee hebben, dan is het nog maar de vraag of ik binnen de door uw commissie gestelde deadline een reële kostenraming kan maken in samenspraak met een aannemer. Ik zie een enorm pakket formulieren en eisen aan de prijsvraag verbonden waar een behoorlijke voorbereidingstijd voor nodig is geweest. Waarom moet aan het eind van de rit de kunstenaar dan binnen twee maanden een schetsontwerp met een reële kostenraming	Opdrachtgever is in goed overleg tot de conclusie gekomen dat tijdspad verlengd kan worden. Een vernieuwde planning is bijgevoegd.

	<p>opleveren en vervolgens twee maanden later een definitief ontwerp met begroting? Dit tijdspad heb ik nooit eerder meegemaakt en lijkt me, sprekend uit eigen ervaring, dan ook niet reëel ten opzichte van het eisenpakket. Opdrachten van dit kaliber zijn meer tijd waard om tot een gedegen, doortimmerd ontwerp te komen.</p>	
6.	<p>Algemeen</p> <p>Is er een situatietekening met schaalreferentie of maatvoering beschikbaar en doorsneden waaruit hoogtes/volumes bomen en afmetingen van aanwezige monumenten zijn af te lezen?</p>	<p>Aanvullende informatie op deze vraag volgt nog en hopen wij spoedig te publiceren.</p>
7.	<p>Aanb.Leidraad Hfst4 bestaande elementen</p> <p>Gezien vanuit de Kempstraat zal de landmark moeten concurreren met de aanwezige bomen anders wel hierdoor (deels) slecht te zien zijn. Is men hiervan bewust?</p>	<p>Opdrachtgever is zich bewust van het feit dat de bestaande infrastructuur en bomen het zicht op het Landmark vanuit bepaalde hoeken en aanrijrichtingen belemmerd. Opdrachtgever daagt inschrijver uit hier, waar mogelijk, rekening mee te houden.</p>
8.	<p>Aanb.Leidraad Hfst4 + 10 rechten-vrij & intellectueel eigendom</p>	<p>Opdrachtgever heeft beoogd met het opnemen van deze frase dat het voor omgeving en Opdrachtgever mogelijk is het landmark commercieel te exploiteren. Gedacht wordt aan het visualiseren van</p>

	<p>Hfst 10: ....wordt indiener weer eigenaar van het intellectueel eigendom over het ontwerp en de inhoud van het plan van aanpak.” Wil dit zeggen dat de winnaar intellectueel eigendom / auteursrecht automatisch afstaat aan opdrachtgever? Graag een motivatie en toelichting op wat dit gaat betekenen voor de kunstenaar.</p>	<p>het landmark in communicatie-uitingen op briefpapier, webpagina's en op posters en vlaggen, maar tevens sleutelhangers, pennen etc.</p> <p>Wat Opdrachtgever in ieder geval beoogd is dat het ontwerp uniek is en niet tegelijkertijd ook aan een andere opdrachtgever 'verkocht' kan worden door inschrijver. Het is in geen geval de bedoeling dat het Landmark straks ook in een andere stad of dorp staat.</p> <p>Opsomming van rechten en plichten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het kunstwerk moet in Den Haag blijven - Beeltenis vrij kunnen gebruiken voor commerciële doeleinden - Gemeente Den Haag moet het kunstwerk eventueel kunnen verplaatsen
9.	<p>Aanb.Leidraad Hfst 10 Indienen</p> <p>Vijf A4 pagina's...staat het vrij om de pagina's liggend of staand op te maken?</p>	<p>Het staat inschrijver vrij om haar inschrijving staand of liggend in te dienen. Leesbaarheid is hierin wel een vereiste: het ingeleverde dient in uitgeprinte A4-versie leesbaar te zijn.</p>
10.	<p>Aanb.Leidraad Hfst 12 Presentatie</p> <p>Is het laten zien van extra afbeeldingen, dus geen nieuwe elementen, maar wel meer standpunten van het kunstwerk of extra beeldmateriaal die de visie ondersteunen, toegestaan? En het meebrengen van de</p>	<p>Inschrijver is vrij in haar presentatievorm. Extra afbeeldingen en beeldmateriaal dat de visie ondersteunt, daarin inbegrepen een maquette, worden positief ontvangen.</p> <p>Kanttekening is dat al het nieuw ingebrachte niet strijdig is met het op papier omschrevene.</p>

	maquette?	Aan de presentatie is wel een tijdslimiet gesteld, zoals in de leidraad gecommuniceerd.
11.	<p>Aanb.Leidraad Hfst 6 Budget (kostenraming)</p> <p>Hoe zwaar weegt de kostenraming mee in de beoordeling? M.a.w. in het beschikbare tijdsbestek voor het inlezen, vragenstellen, ideevorming, uitwerken, materialisatie etc. wordt de kostenraming van een kunstwerk vrij onbetrouwbaar, omdat hierbij niet zoals in de reguliere bouw met kengetallen gewerkt kan worden.</p>	<p>De kostenraming weegt niet mee in de inhoudelijke beoordeling door de jury.</p> <p>Wel wordt de kostenraming door het projectteam getoetst op robuustheid en haalbaarheid. Indien hier vragen om heersen, wordt om aanvullende informatie gevraagd bij indiener.</p> <p>Het projectteam begrijpt dat de raming een ruwe versie zal zijn. De raming zal na gunning dan ook onderwerp van gesprek tussen Opdrachtgever en Inschrijver zijn. Daarbij is het maximumbedrag voor deze aanbesteding leidend.</p>
12.	<p>Inschrijven</p> <p>Hoe schrijft een team of samenwerkingsverband zich in? Is er één hoofdschrijver? En wordt er van ieder teamlid een CV verwacht of is dit naar eigen keuze?</p>	<p>Het is toegestaan met een samenwerkingsverband of team in te schrijven. Wel wordt verlangd dat er één hoofdschrijver naar voren treedt, welke getoetst wordt op de randvoorwaarden (referentieproject).</p> <p>Uit interesse ontvangen wij graag van ieder teamlid een cv. Niet ieder teamlid hoeft te voldoen aan de referentie-eis. De toegevoegde waarde van teamleden zal voor inschrijver relevant zijn en wellicht ook terugkomen in haar Plan van Aanpak.</p>
13.	<p>Is er ook een engelse versie van deze beschrijving / opdracht ? Zo ja waar kan ik die vinden ?</p>	<p>Nee. Deze is niet beschikbaar. Opdrachtgever raadt aan een vertaler in de arm te nemen.</p> <p>Inschrijving dient ook in het Nederlands te geschieden.</p>

	Bij voorbaat dank voor uw antwoord.	
14.	Is er een geotechnisch grondonderzoek m.a.w zijn er sonderingen uitgevoerd? Zo ja, wat is hiervan de uitslag?	Er is geen specifiek geotechnisch grondonderzoek uitgevoerd. Wel is er informatie beschikbaar via Dinoloket. Deze is bijgevoegd.
15.	wij zijn een nieuw collectief van 3 kunstenaars waarvan er 2 wel aan de criteria van referenties van opdrachten van € 40.000,- voldoen maar de 3e niet omdat die net begint. De vraag is dus of je in collectief verband allen individueel aan de eisen moet voldoen of dat het voldoende is dat er een hoofdverantwoordelijk persoon is met de juiste referenties.	Zie 12.
16.	Is er een algemeen beeld van de grondslag? We zitten natuurlijk op Haags Veen maar is er dan gestabiliseerd zand of anderszins bodemverbetering? moet er indien noodzakelijk geheid worden of met boorpalen gewerkt worden indien bijvoorbeeld de windbelasting daarom vraagt? En op welke wijze kunnen we de grond in? Met betrekking tot kabels, leidingen, etc.	Informatie over grondslag is bijgevoegd: Dinoloket en KLIC-melding. Als de windbelasting daarom vraagt, zal er inderdaad moeten worden geheid. Daar is een vergunningstraject voor nodig, wat te zijner tijd moet worden opgestart.
17.	Leidraad H6, modelovereenkomst par. 3.17	In de overeenkomst is een onderscheid gemaakt tussen verschillende fases van voorlopig en definitief ontwerp en de

	In de leidraad wordt gesproken van een totaal budget van 125.000,- ex btw. In de modelovereenkomst staat een budget van 100.000,- ex btw (onder 3.17 Budget). We nemen aan dat de leidraad leidend is, dus dat het budget 125.000,- is?	realisatie. Hier is een geschatte kostenpost van respectievelijk € 5.000,-, € 20.000,- en €100.000,- ex btw aan toegewezen. Dit is een indicatie en hiervan kan, gemotiveerd, worden afgeweken. Samen telt dit op dit de totale projectbegroting van €125.000,- ex btw.
18.	H6, bijlage 7 De te leveren kostenraming bevat zowel bedragen mbt het realiseren van het bouwwerk, als bedragen die betrekking hebben op de ontwerpwerkzaamheden per fase, klopt dat?	Dat is correct. Opdrachtgever ontvangt graag een indicatie van het totaal aan kosten dat Inschrijver gedurende het hele traject van gunning tot realisatie denkt te maken. Opdrachtgever is zich ervan bewust dat deze kostenraming heel globaal en ruw zal zijn.
19.	Inspiratieboek Het inspiratieboek op de site heeft zo'n groot bestandsformaat dat het niet in te zien is, noch te downloaden. De site loopt vast. Kunt u hier iets aan doen?	Na controle blijkt het document van meerdere locaties goed benaderbaar (PC, laptop, mobiel). Opdrachtgever heeft ook geen andere meldingen gehad dat bereikbaarheid een probleem is. Als alternatief is het inspiratieboek ook bij de contactpersoon van deze aanbesteding, Robin van Maris, op te halen. Contactgegevens staan in de leidraad.
20.	Bestanden Kunt u een terrein tekening in dwg/dxf formaat van het Hobbemaplein toevoegen?	Zie 4.
21.	Leidraad H15	Het referentieproject is een randvoorwaarde voor deelname. Het CV dient ter onderbouwing van deze randvoorwaarde en maakt voor

	Waartoe dient de CV met referentieprojecten als deze verder niet beoordeeld wordt?	het projectteam inzichtelijk wie Inschrijver is. Het CV wordt door de jury niet beoordeeld.
22.	<p>Goed opdrachtgeverschap</p> <p>We zijn enthousiast over uw prijsvraag maar hebben wel een vraag over het opdrachtgeverschap. Uit de vraag naar CV's en ervaring met dergelijke projecten blijkt dat u op zoek bent naar ervaren ontwerpers. U verwacht dus enerzijds gratis voorstellen maar tegelijkertijd vraagt u wel een uitgewerkt ontwerp inclusief kostenraming? Dat is veel werk dat niet betaald wordt. Kunt u toelichten hoe u dit vanuit uw publieke, gemeentelijke dienst ziet als goed opdrachtgeverschap? Zou het, vanuit goed opdrachtgeverschap, niet beter zijn om eerst CV's op te vragen, te beoordelen om vervolgens een aantal ontwerpers uit te kiezen om een ontwerp te maken en daar een vergoeding tegenover te stellen?</p>	<p>Juist vanwege specifieke uitvraag, waarbij betrokkenheid met de buurt centraal staat, heeft Opdrachtgever geen voorselectie willen doen wat betreft kunstenaars.</p> <p>Inschrijver kan zelf beoordelen of hij/zij aan de randvoorwaarde voor het referentieproject voldoet. Hiermee komt zijn/haar inschrijving meteen in aanmerking voor beoordeling van de jury.</p> <p>Inschrijver is daarnaast niet verplicht in te schrijven.</p>
23.		

<Wijzigingen>

Planning

Wo 11-10	Publicatie selectieleidraad en start inschrijving
Do 26-10	Sluiting gelegenheid tot vragen
Dinsdag 7 november 2017	Publicatie nota van inlichtingen
Woensdag 24 januari 2018	Sluiting inschrijftermijn
25 januari 2018 – 1 februari 2018	Beoordeling door jury
Vrijdag 2 februari 2018	Bekendmaking vijf finalisten
14 – 15 – 16 februari 2018	Presentaties finalisten aan jury
23 februari 2018	Bekendmaking winnaar
23 februari 2018	Gunning opdracht
~ Week 20	Definitief ontwerp beschikbaar (12 weken)
~ Week 22	Opdracht tot uitvoering
Spoedig daaropvolgend	Start realisatie

Nieuwe documenten

Tekeningen Hobbemaplein

- 95021761-HBBMPL-CTV-VO-001 wijz1 171026.pdf
- 95021761-HBBMPL-CTV-VO-001 wijz1 171026.dwg

Uitdraai Bodemsamenstelling

- Dinoloket opvraag.docx

KLIC-melding Hobbemaplein

- Hobbemaplein KLIC.pdf